

2002REG127B

Aan de voorzitter van de vaste commissie VROM
in de Tweede Kamer
Drs. S. Buijs
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Ons nummer:
RR 2002 341

Behandeld door:
P. Oudega

Datum:
22 november 2002

Onderwerp:
Stellingnamebrief

Doorkiesnummer:
030-2582705

Geachte heer Buijs,

Op 25 november bespreekt uw commissie in een nota overleg de begroting van het ministerie van VROM. Ook de Stellingnamebrief Nationaal Ruimtelijk Beleid maakt deel uit van de agenda. Bestuurders uit de Randstad zullen deze brief binnenkort in de Bestuurlijke Commissie Randstad met vertegenwoordigers van het kabinet bespreken. Daarop vooruitlopend wil het dagelijks bestuur van de Regio Randstad¹ u graag informeren over zijn reactie op hoofdlijnen. Deze heeft betrekking op de decentralisatie in relatie tot de aangekondigde bezuinigingen, de positie van de steden en de afspraken met samenwerkende overheden in de Randstad.

Het rijk en de decentrale overheden in de Randstad staan voor een enorme ruimtelijke opgave: de evenwichtige ontwikkeling van de Deltametropool. De opgave heeft betrekking op stad, land en water, op de verbindingen naar en binnen de Deltametropool en op de knooppunten. Wij hebben daarom de Stellingnamebrief met bijzondere aandacht gelezen. Wij waarderen het streven van het kabinet om de hoofdlijnen van het ruimtelijk beleid zo integraal mogelijk te formuleren. Juist de decentrale overheden ervaren hoe belangrijk het voor de ontwikkeling van gebieden is dat het rijk een eenduidig en goed afgestemd beleid voert, ook als daar verschillende departementen bij zijn betrokken.

Wij waarderen ook dat het kabinet heeft gekozen voor een minder ingesnoerde sturing van het ruimtelijk beleid. De randstadoverheden hebben steeds gepleit voor beleidsruimte om een gebiedsgericht ontwikkelingsbeleid te kunnen voeren voor stedelijke gebieden en het platteland en die wordt nu geboden. Daarmee komt een grotere verantwoordelijkheid bij de regionale overheden te liggen. Die handschoen willen wij graag opnemen.

Ook waarderen wij dat de hoofdlijnen van de tussen de vorige minister en de randstadoverheden gemaakte bestuurlijke afspraken grotendeels overeind zijn gebleven. Helaas met uitzondering van de ontwikkeling van Valkenburg op korte termijn. Daarmee ontstaat in de Leidse regio en de gebieden daaromheen een ongewenste druk, waarvoor nog geen oplossingen voorhanden zijn.

¹ De Regio Randstad is een gemeenschappelijke regeling van vier randstadprovincies, de vier grote gemeenten en de vier kaderwetgebieden uit de Randstad. Het doel is de ontwikkeling van de Randstad, en meer specifiek de Deltametropool.

Decentralisatie en bezuinigingen

Met het voornemen tot decentralisatie van beleid in de ruimtelijke ordening stemmen wij van harte in. Decentralisatie is, net zoals de geboden ruimte voor het platteland, voorwaarde voor een ontwikkelingsgerichte ruimtelijke ordening. Het gewenste accent op de uitvoering van reeds bestaande plannen spreekt ons aan. Op onderdelen zal nog wel verduidelijking nodig zijn van de verhoudingen.

Onze zorg gaat uit naar de beschikbare middelen. In de Stellingnamebrief en het Strategisch Akkoord worden verschillende bezuinigingen genoemd, die de realisering van het ruimtelijk beleid bemoeilijken. Wij noemen de middelen voor de herstructurering van het Westland, de Ecologische Hoofdstructuur en de ecologische verbindingen, voor ondersteuning van functiewijziging voor de binnenstedelijke bouwopgave, de nationale infrastructuur en de zeer ontoereikende omvang van de Gebundelde Doeluitkering voor de aanleg van lokale en regionale infrastructuur. Ook vrezen wij dat de eerder voor de ontwikkeling van de nationale landschappen bedoelde middelen op de tocht staan, gezien de vraag aan de provincies om kostendekkende plannen te ontwikkelen. Hier tegenover staat wel dat het kabinet een herprioritering van middelen aankondigt om de groenontwikkeling in de Randstad, die volstrekt stagneert, op gang te brengen.

In het overleg met het kabinet zullen wij erop aandringen een koppeling aan te brengen tussen decentralisatie van beleid en decentralisatie van middelen in toereikende omvang. Bovendien zullen de decentrale overheden de vrijheid moeten hebben de door hen noodzakelijk gevonden instrumenten te benutten. Zo kan een decentrale overheid alsnog besluiten rode contouren te hanteren.

Positie van de steden

Terecht wordt in de brief de balans tussen stad en platteland tot onderwerp van nationale zorg verklaard. Ook de regionale overheden en de steden in de Randstad zien dat als een centrale opgave. De vergrote ruimte voor ontwikkeling op het platteland mag de vitaliteit van de stad niet bedreigen. Ontoereikende regelgeving en een tekortschietende financiële ondersteuning voor tijdige, kwalitatief hoogwaardige vernieuwing en intensivering kunnen leegloop tot gevolg krijgen. De stagnerende woningproductie dreigt te leiden tot echte woningnood.

Dit onderwerp illustreert de verknooptheid van beleid in verschillende delen van het gebied en de noodzaak om keuzen te maken op een bovenlokaal schaalniveau. Al sinds geruime tijd vraagt de schaal waarop de ruimtelijke processen zich afspelen een goede samenwerking tussen gemeenten en tussen gemeenten en provincies. In de Randstad zelfs tussen de provincies; daarop komen wij hieronder terug. Het kabinet wil de bestaande bestuurlijke structuur wijzigen. Helaas is de Stellingnamebrief niet glashelder over de beoogde verhoudingen tussen de overheden. De discussie die daardoor ontstaat kan de gegroeide samenwerking tussen de verschillende overheden in het gedrang brengen. Wij zullen het kabinet dringend vragen om in de aangekondigde beleidsnotitie over de aangepaste WGR terdege rekening te houden met het belang van een goede samenwerking rond de grote steden en tussen de steden en de provincies.

Afspraken met samenwerkende overheden

De Stellingnamebrief is duidelijk: het kabinet wil wel overleggen met de samenwerkende overheden in de Deltametropool, maar wil uitvoeringsafspraken alleen maken met gemeenten, provincies en kaderwetgebieden/WGR-gebieden. De randstadoverheden onderschrijven deze benadering. Alleen de genoemde overheden kunnen prestatieafspraken maken over programma's en projecten in hun werkgebied en verantwoordelijk zijn voor de uitvoering daarvan. De overheden in de Randstad/Deltametropool werken echter uitdrukkelijk

samen, omdat er ook belangen zijn die op een hoger schaalniveau moeten worden behartigd. De ontwikkeling van de internationale concurrentiepositie en de kwaliteit van leven in de Deltametropool vragen dat. Er is naast heel veel inzet in gemeenten, provincies en op vleugelniveau tevens regie nodig op randstadniveau. Het is goed dat het kabinet het overleg op deze schaal wil voortzetten – naar wij aannemen in de Bestuurlijke Commissie Randstad – maar wij zullen het kabinet eraan herinneren dat op 27 februari 2002 in het procesconvenant landsdeel West ook is afgesproken op een aantal onderwerpen tot nadere afspraken te komen op dat hogere schaalniveau. Uiteraard kan over vorm en aard gesproken worden, maar wij zullen het kabinet met nadruk mededelen dat het niet bij overleg alleen kan blijven. Met een beperkt aantal gezamenlijke afspraken zullen kabinet en randstadoverheden vorm moeten geven aan de regie over die onderwerpen die met afspraken op het randstadniveau gediend zijn.

Het dagelijks bestuur van Regio Randstad,
namens deze

Drs. M.L. van Kleef,
Portefeuillehouder Ruimtelijke Ordening

i.a.a. leden commissie VROM
i.a.a. de minister van VROM